

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-601773-I/08/MW

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 06/11/2008r.

**Pani
Elżbieta Bieńkowska**

Minister Rozwoju Regionalnego

**ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa**

Wielce Szanowna Pani Minister

Pragnę zwrócić uwagę Pani Minister na problem związany z zabezpieczeniem środków finansowych wypłacanych beneficjentom w procesie absorpcji środków unijnych w perspektywie finansowania 2007-2013. Weksel *in blanco* stanowi zabezpieczenie w przypadku zaistnienia nieprawidłowości po stronie beneficjenta w korzystaniu ze środków unijnych (w projektach do 1 mln złotych). Stwierdzenie nieprawidłowości jako podstawa do wstrzymania wypłaty środków jak i zabezpieczenie w postaci weksła są kluczową kwestią dla beneficjentów. Stąd potrzeba precyzyjnego określenia kryteriów zaistnienia nieprawidłowości.

Przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie z Instytucją Zarządzającą (IZ) wnioskodawca jest zobowiązany do wystawienia weksła *in blanco*, który pozostaje w IZ przez pięć lat od daty wypłaty dofinansowania i może być w chwili gdy IZ uzna, że wnioskodawca nie wywiązuje się z umowy wypełniony na pełną kwotę dofinansowania plus odsetki karno-skarbowe (dziś 12%) z dwutygodniowym terminem płatności. W większości przypadków przedstawienie takiego weksła wnioskodawcy będzie oznaczało upadłość jego firmy, a w konsekwencji nie tylko nie wykupienie weksła, ale też nie spłatenie kredytu i likwidację miejsc pracy.

Ponadto, IZ żąda takiej formy wystawienia weksła, która w przypadku indosu zwalnia nowego właściciela weksła od obowiązku przestrzegania deklaracji wekslowej. Brak jest

również nie budzących wątpliwości kryteriów określających prawo do uznania przez IZ, że wnioskodawca nie wywiązał się z umowy.

Urządник IZ ma więc w ręku weksel, którym może doprowadzić firmę do bankructwa i który może wystawić wg. własnej oceny stopnia realizacji projektu. Stanowi to bardzo poważne ryzyko dla wystawców weksla. Wielu potencjalnych wnioskodawców z tego właśnie powodu rezygnuje z wystąpienia o uzyskanie dofinansowania. Urzędy podnoszą w tej sprawie również i taki argument, że wnioskodawca powinien sam opisać we wniosku zakładane cele biznesowe, których niespełnienie będzie uważane za niewywiązanie się z umowy. To jednak ponownie prowadzi do zwielokrotnienia normalnego ryzyka gospodarczego obecnego przy każdym działaniu przedsiębiorcy. A chodzi przecież o to, aby fundusze unijne wspierały rozwój przedsiębiorczości.

W wymaganej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wersji na wekslu znajduje się następujący zapis:

W dniuzapłacę za ten weksel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości sumę.....

Jednakże zapis ten może spowodować, że jeżeli Agencja po wypełnieniu puściłaby weksel w obieg i ktoś trzeci przedstawiłby go wystawcy weksla do zapłaty, wystawca nie mógłby podnosić wobec takiej osoby żadnych zarzutów poza zarzutami formalnymi co do samego weksla. Gdyby natomiast zapis na wekslu brzmiał:

W dniuzapłacę za ten weksel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości lecz nie na jej zlecenie sumę.....

to przeniesienie weksla na inne osoby następuje ze skutkiem zwykłego przelewu, a zatem nawet wobec takiej trzeciej osoby wystawca weksla miałby prawo podnosić zarzuty z samej umowy np. że nie nastąpiły zdarzenia uzasadniające żądanie zapłaty albo że weksel został wypełniony niezgodnie z umową.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą do Pani Minister o przekazanie w tej sprawie stanowiska. Czy w ocenie Pani obecne rozwiązanie kwestii zabezpieczenia płatności za pomocą weksla nie stanowi zbyt dużego ryzyka dla przedsiębiorców ubiegających się o dotacje i czy zmiana sposobu wypełnienia weksla nie byłaby korzystna dla potencjalnych beneficjentów, nie zmniejszając przy tym skuteczności samego - koniecznego przecież — zabezpieczenia.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski